

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:		FELELŐS SZERKESZTŐ:	FŐMUNKATÁRS:	Hirdetési díjak:	
Egész évre	4 forint	HOLBESZ JÓZSEF.	BARTOS GYULA.	Egész oldal	25 frt — kr.
Fél évre	2 „	KIADÓ:		Fél oldal	14 „ — „
Negyed évre	1 „	A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.		Negyed oldal	8 „ — „
Egyes száma ára 10 krajczár.				Nyolczad oldal	5 „ — „
— Nyilttér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —				Tizenhatod oldal	4 „ 50 „
SZERKESZTŐSÉG:				Legkisebb hirdetés	1 „ 50 „
Kispest, Nagy Sándor-utca (Holbesz-ház).				KIADÓHIVATAL:	
				Kispest, Nagy Sándor-utca (Holbesz-ház.)	

Nyilt válasz

Balla Zádor jegyző úrhoz.

Kedves barátom!

Olvastam hozzám intézett soraidat, melyek bár ellenem vádat és szemrehányást foglalnak magukban, nekem mégis kedvesek, mert tiszteletet parancsoló az ok, mely panaszra készíti ajkadat.

Világos bizonyítéka leveled, hogy érdeklődöl ma is még az iránt a Kispest iránt, melyet egykor rózsaszínű gyermek ruhában láttál magad előtt felnőni, melyet becézgetté, dédelgetté és oly forró szeretettel öleltél át.

És én, a ki nemcsak dajkáját láttam benned e községnek, hanem édes atyját is — míg más hivatlanok nem formáltak jogot a gyermekhez — tudom méltányolni érzékenykedésedet.

Bár meg kell jegyezmem, hogy egészen szűk körűnek terveztem a 25 éves ünnepélyt, elismerem, hogy téged kedves barátom mégis meg kellett volna arra hívni. Köszönöm, hogy ezt a mulasztást részben nagy elfoglaltságnak tulajdonítod, hidd meg nekem, hogy igazán ez volt az ok.

Bocsáss meg.

Nincs igazad azonban ott, mikor annak is véled ezt tulajdonítani, hogy talán Kispest községe iránt szerzett érdemeim cserkoszorujának egy hervatag levelét féltettem volna.

Ugyan-ugyan édes jó barátom, neked igen sok érdemeid voltak itt, elvitázhatatlan nagy érdemeid vannak Soroksáron, ugyan mutass csak egy hervatag levelet abból a cserkoszorúból, melyet önzetlen fáradásod, lelkes munkálkodásod, tevékenységed jutalmául, az elismerés csekély jeléül fontak homlokod körül. Én azt hiszem, hogy az elismerés koszoruja helyett te is csak töviseket tudnál felmutatni és joggal azt mondhatnád, hogy ha homlokodon egy babér levéllel jöttél volna a világra, azt a levelet is régen letépte volna az irigy, hálátlan, önző emberek kapzsi keze.

A közügyek tág mezején mi csak harcra, küzdelemre számíthatunk, dicsőségre vagy pályabérre azonban nem, azt hiszem hosszú évek tapasztalatai tanítottak meg téged erre s felesleges az én tapasztalataim nyomán téged erről meggyőzni.

Mi egyedüli jutalmunkat csak a jól megtett kötelesség okozta édes tudatban lelhetjük fel, mely a becsületes munkásságot a lelkiismeret nyugodt voltával jutalmazza. Megvagyok róla győződve, hogy te édes barátom már nem számíthat elismerésre, annál kevésbé babérokra s midőn már én rég lemondtam az előbbiről, hogy gondolsz te olyant, hogy nekem termett az utóbbiból.

És bizony-bizony mondom neked kedves barátom, ha termett volna is számomra babér, főled félténem azt legkevésbé s te lennél az, a kit leginkább tartanék arra érdemesnek, hogy ezen babért önkényt fonjam homlokod köré,

mint a kinek Kispest község felvirágzásában örökké elvitázhatatlan nagy érdemei vannak.

Köszönöm elismerő szavaidat, köszönöm szíves meghívásodat, kívánom, hogy a soroksári község ház felavatása csak kezdete legyen az új ezredév öröm ünnepeinek, melyeket te erőben, egészségben és oly meglegedett boldogságban írjél meg, hogy panaszra okod soha sem lehessen.

Az ég áldása veled. Béke velünk!

Tisztelő barátod

Dorfner Antal,

Kispest község jegyzője.

Községi beruházások.

Ha végig tekintünk a községek fejlődési processusán, ha figyelemmel kísérjük azok belső alakulásait, lehetetlen más tapasztalatra jutnunk, mint arra, hogy azok a községek, melyek tisztán pótadóval fedezik az önkormányzatot támogató, a község fejlődésében oly nagy szerepet játszó kulturális és egyéb kiadásait, a fejlődésben nem tudnak versenyezni azon községekkel, melyek a közügyeket gyakorlati térére átlántálva, hasznos beruházások által oly erővel táplálják és izmosítják életképességüket, hogy azok egy biztos jövő zálogául tekinthetők.

Községünk huszonöt éves története meggyőzhet mindenkit arról, hogy a község mily mértékben bírja a fokozatos fejlődés erőt, de viszont kétségbe kell esnünk, ha végig vizsgáljuk azon adó fokozatokat, melyek a község rohamos fejlődésével karöltve járva, ma már oly fokra hágtak, hogy a jelenben nap-nap után nagyobb az elégtelenség a háztulajdonosok, az adófizető polgárok között, kiket e körülmények előbb-utóbb oda kényszerítenek, hogy a túlterhelt adók folytán házaikat akarva nem akarva eladják, mert képtelenek a terheket ily arányban viselni.

Itt meg kell azonban azt is jegyez-nünk, hogy ismeretes körülmény mindnyájunk előtt, hogy községünk legtöbb háztulajdonosa az iparos és munkás osztályból való, kik megtakarított filléreiken építettek otthont, azon reményben, hogy azt a pár forint adót, melyet egy kis község igényel birtokosaitól, minden nehézség nélkül fogják előteremthetni s ezzel a körülménnyel nem is okoztak maguknak fejtörést.

A fejlődés története azonban mást igazol, azt, hogy pótadónk ma már a skála oly fokán áll, feltéve, de meg nem engedve, hogy még emelkedni is fog, oda fogunk jutni, hogy a letelepedés csökkeni fog az emelkedés arányában

és a község, mely oly szép jövővel kecsegtet, fejlődési processusában gátat találva, meghiusítja legszebb álmait, melyek e község jövő nagyságával lelkünket betöltik.

Mi volna tehát ily viszonyok között a célhoz vezető eljárás?

Egyszerű a válasz: a községi beruházások eszközlése által a pótadó csökkentése.

Tanuljunk gazdálkodást a nyugoti nemzetektől, melyek a község keletkezésénél első sorban gondoskodnak arról, hogy a községet fejlődésében önjerejéből támogassák azon beruházások által, melyek a községet vagyoniilag oly alapokra fektessék, melyeken erősödve jövője biztosítva lehessen.

Községünk pótadója csak akkor fog csökkenni, ha a kiadásokat nem tisztán pótadóval — az ingatlanokkal bíró polgárság rovására — fedezzük, hanem oly jövedelmi forrást nyitunk, mely legalább a kiadások egy részét fedezni képes.

Jelenleg szőnyegen van a Kispesten építendő fürdő kérdése.

Kétségtelen, hogy e fürdő felépítését, bár magán ember tervezte, keresztül nem viheti, már csak azért sem, mert 10—15 ezer forintot ily vállalatba befektetni senki sem hajlandó akkor, midőn azt az összeget más téren biztatóbb anyagi eredménnyel értékesítheti.

De nem is magános embernek való vállalat egy közfürdő létesítése, legfeljebb akkor, ha heverő pénze van. Ilyen pedig köztünk bajosan akad.

Ily körülmények közt legcélszerűsabb lenne, ha a község saját költségére építené azt föl.

Ez lehetne az első a községre anyagilag jótékonyan ható beruházási kísérlet, mely minden esetre a közel jövőben már mint a község vagyona szerepelhetne.

Igy kívánnák e kérdés megoldását a köztisztasági és egészségügyi viszonyaink is, mert kívánatos, hogy egy olyan községben, melyben túlnyomóan munkás népség lakik, erről is gondoskodva legyen.

Az a munkás nép, mely községünket lakja, egész nap el van kenyérkeresetével foglalva s így a munka után siet övéihez, távol még gondolatban is attól, hogy a köztisztaság és egészségnek hódolva, valamely fővárosi közfürdőt látogasson, de ha a község fürdőről gondoskodik és annak használatát is kedvező árban szabja meg, úgy természetes következménye az lesz, hogy mindenki, ki a test ápolásával a phisikai életre befolyást tulajdonít, fog időt találni a munka idő után is, a helyben fennálló fürdő használatára.

Lehet e kérdésnél ellenvéleményeket is támasztani. Sokan úgy vélekedhetnek, hogy a főváros közelsége, kiváló kényelemmel berendezett fürdői szükségtelessé teszik a helyben építendő fürdőt.

Erre csak azt válaszolhatjuk, hogy a főváros bármely fürdőjének használata a legkedvezőbb számítás mellett is 70 vagy 80 krba kerül, ily összeget pedig — tekintve családos munkásainkat — az élelem drágaságát, a legtöbb ily célra nem áldoz, de 20—30 krajczárt a helyben fennálló fürdő használatáért már azért is szívesen áldoz, hogy községének közintézményét anyagilag is támogassa.

Az a kérdés is előtérbe lép, hogy miből építse a község a fürdőt?!

Amortizációs kölcsönt vegyen föl, mondjuk 15—20 évi lefizetésre és a fürdő az évenként fizetendő összeget minden esetre be fogja hozni, sőt azon túl is fog jövedelmezni.

Ezen és e fajta beruházások által könnyen el fogja érni a község azt, hogy semmiből vagyont, jövedelmi forrásokat teremt és biztosít magának, melyek folytán a pótdó is csökkenni fog a beruházások és ezzel kapcsolatos jövedelmek arányában.

Megfontolás és bölcs intézkedés céljából ajánljuk e kérdés tárgyalását a nagyérdemű előjáróság és a községi képviselő-testület szíves figyelmébe, mert oly intézmény létesítéséről van szó, melynek erkölcsi fontossága mellett meg van a társadalmi szüksége, de anyagi haszna is, mely utóbbi a község fejlődésére, jövőjére lesz jótékony hatással.

A ki nagyot hág, nagyot esik.

Az élet tarka világ színpadán igen gyakori az olyan eset, hogy az, a ki ma a százazrek között teljesen ismeretlenül élt, holnap százazrek által dicsőítve lesz.

Kisebb méretekben ilyen esetek történhetnek az élet kisebb színpadán, például valamely városban vagy községben is.

A mi kis községünkben is élnek emberek, kiket egy nem várt kedvező fordulat tett azzá, a mik.

Ilyen a községi birói állás is.

A község első embere lesz, bárki fia is, ha biró lesz, de ez a dicsőség csak addig tart, míg a mandátuma, melyet a legtöbb esetben a jó szerencse vagy korteskedés, de sok esetben az érdem is juttat birtokába.

A mi birónk — bármint történt is — eljutott arra a pontra, hogy ő az első ember a faluban, ő a leghatalmasabb minden tekintetben.

Az ő szava világosságot gyújt a sötétségben és mennydörgést teremt a közélet forumán.

Nem kételkedik senki e hatalomban. Olyan-nak is kell lenni az igazi tipikus birónak, de mikor az a hatalom ott is világítani akar, a hol a Nap szórja áldásos fényét, ott is mennydörögni akar, hol derűs az égbolt, akkor megszűnik minden komolyabb fontolgatás és az ember gyarlóságánál fogva vagy kedélyesen veszi a dolgot, vagy figyelemre sem méltatja azokat a hiu erőlködések, melyek phisikailag imponálhatnak a tanyák világában, de tartalmilag nem játszhatnak szerepet ott, hol társadalmi intelligenciáról van szó, kiket nem erőszak tarthat össze és vezethet a kitűzött célok felé, hanem az ész hatalma, a modorosság és tapintatos elbánás.

Nincs ember hiba nélkül. Elismerjük, hogy a biró urnak is vannak hibái, de azt nem ismerjük el, hogy az ő hibái olyan természetűek lennének, mint más halandóé, mert akkor tagadni kellene azt, a mit állítani akarunk, hogy az ő hibái *szarvas hibák*. Hogy ügyes vadász, azt sem tagadjuk, mert a bak lövésben borostyán koszuze illeti meg.

Azt sem tagadjuk, hogy a szép nem becézgetett kedvence, de azt föltétlenül tagadjuk, hogy a biró ur azt teheti, a mit akar.

Vannak emberek, a kik tehetik azt, a mit akarnak, de nem a biró, ki oly közhivatalt visel, mely törvényes keretben mozog.

Hogy példával éljünk, egy esetet hozunk föl, midőn a biró úr basáskodó kedvében azt akarta tenni, a mit más eszéyes ember az ő helyében nem akarhatott volna: egy polgárt bezáratással fenyegetni akkor, midőn az a biró ur előtt nem akart a porba térdelni.

Ehez nekünk is van szavunk!

A felháborodás, mely e basáskodó eljárás folytán, a község minden rétegében általános, adta a tollat e cikk megírására kezünkbe, mert a polgárság érdekei a mi érdekünk és azt megóvni erkölcsi kötelességünk akkor, midőn a hatalommal való visszaélésről van szó egy olyan nyilvános eljárásban, a minőbe Ács László biró *Majthényi* Ferencz mindenki által becsült polgártársunkat illette.

Bármint hibái legyenek az embernek, szívesen eltűrjük a közszolgálat érdekében, midőn látjuk, hogy szerény álláspontot foglal el saját személyi kérdésében, de mikor valaki nem levelenkint, hanem koszuzeval akarja a borostyánt homlokára kierőszakolni érdemei elismeréséül, mikor elfeledkezve arról, hogy ő csak községi biró, a főispán hatalmával fenyeget és büntetni kész, akkor ezt már nem gyarló hibának kell tekintenünk, hanem uralkodni vágyásnak, melyet csirájában kell elfojtani.

Nincs ember talán községünkben, ki érdeméül nem rová föl a biró urnak az országot öntöző kutainak felállítását, de mikor ilyen eset is megtörténik, hogy csupa hatalmi vágyból egy közbecsülésben élő tekintélyes polgár személyes szabadságát teszi megbotránkozás tárgyává, akkor elfelejtjük az érdemet és a szerint itéljük meg a polgári tisztesség elleni méltatlan eljárást, a mint azt a dolog lényegileg megérdemli.

Ha a biró basáskodni akar, menjen Kamcsatkába, de mi nem fogjuk túrni a méltatlan arczulcsapásokat és sikra fogunk szállni azokkal szemben ott, hol az ügy elbírálás végett illetékes.

Különben ezek is érdekem a jövő biró választásra!

Majd annak idején emlékébe lesz az ily dolog a polgárságnak, melynek tisztességét így óvja meg az, a ki a polgárság közbizalma emelt a birói székbe.

Szinészet.

A Kárpáthy György-féle konsortium f. hó 8-án kezdte meg előadásait. Bemutatóra került *Szigligeti* Ede pompás népszínműve: »*A háromszéki leányok*«. Jó előadásban láttuk, »*Katonák falun*« »*Sabimők elrablása*« »*Don Caesar de Bazan*« színműveket. Midőn felemlítjük az első előadás sikerét, önkénytelenül teszünk összehasonlítást *Halmay* és *Kárpáthy* társulata között. Nem akarjuk élesen kritizálni a multat és a jelent, de az, a mi a laikus előtt is feltűnik, annak kifejezést kell adnunk azzal a meggyőződéssel, hogy a Kárpáthy-féle színtársulat szükölködik női erőben, kiknek hiánya igen érezhető. *Kárpáthy* Györgyike és *Rózsika* nem jöhetnek színész számba, mert kezdők és a színpadi élet érlükttetését még nem érzik át öntudatosan. Természetes naivságukat, mely a társadalmi életben kedvessé tehetik, nem szabad a színpadra is átvinni, legalább oly szerepekben, hol arra nincs szükség, sőt a játék természetes menetére, az érzelmek kifejezésére akadályul szolgál. Egy színésznőnek nem szabad a színpadi szerelmese öleléseit elhárítani, kevésbé a játékból kiemelkedő illuziót megrontani azzal, hogy midőn a csóknak jelentősége van az érzelmek őszinteségére, a csókra kész partnertől elforduljon, mert naivsága nem engedheti meg, hogy hamvas arczát a község előtt megcsókolják. A színész csók olyan a játékból, mint a színpadi kellék: szükséges, hogy a hatás, melyet kifejezni óhajt, érvényre emelje. Ez hiba *Kárpáthy* Györgyikénél, hogy szemérmelenségnek tartja a színpadi szerelmeskedést, pedig hát ezt az iskolát végig kell járni, e nélkül igazi színésznő nem is lehet. A többi nőtagot *Krassóiné* képviseli, ki tavaly óta szép

haladást mutat. Az előadásokról általában szólva kiemeljük *Vihary* Elemér játékát, kinek alakításait örömmel nézzük. *Kiss* Sándor pompás bonvivant és szerelmes színész és jobb szeretőnk őt mindig ilyen szerepekben látni, az énekes szerepeket pedig ossza meg *Krassóival*, kit a község dalos szerepekben óhajtana tátni. *Kárpáthy* György rutinizott színész, kinek »*Don Caesar*«-ban voltak sikerült jelenetei.

Vihary Lajosban igen figyelemre méltó komikai ér van, a minek fényes bizonyítékait adta »*Monte Fiore*« marquis szerepében. Kitűnő partnere volt *Kiss* Sándorné. A többi szereplőkről a legközelebb fogunk megemlékezni, midőn több alkalommal találkoztunk már velök a deszkákon. Község kis számmal volt az előadásokon, mi minden esetre nem igen kedvező jele az őszi sáisonnak.

Az ezredéves ünnepegek.

Tájékoztató.

- Augusztus 15. Lóverseny. Országos dalosverseny. A Mátyás-templom fölszentelése. Cipészek országos kongresszusa.
- „ 16. Lóverseny. Uszóverseny a városligeti tavon. Országos dalosverseny.
- „ 18. Lóverseny.
- „ 19. Magán hivatalnokok országos kongresszusa. Kéményseprők országos kongresszusa. Borbélyok és fodrászok országos kongresszusa. Turistakongresszus. III. kertészeti időleges kiállítás (nyári virágok, zöldség, gyümölcs, dinnye, szőlő), az időleges kiállítások csarnokában. Megnyitás délelőtt 10 órakor.
- „ 20. Veloczipéd és lóverseny. Tűzoltók orsz. kongresszusa. Katholikus egyesületek kongresszusa. A budavári Szent-István emlék alapkövének letétele. Országos bucsujárás a szent Jobbhoz, Élő méhek kiállítása az állatkert területén. Megnyitás délelőtt 10 órakor.
- „ 21. és 22. Méhészek országos kongresszusa.
- „ 23. Kertészek országos kongresszusa. A királyi kuria épületének felavatása. Lóverseny.
- „ Kertész kongresszus. Lóverseny.
- „ 25. A III. kertészeti időleges kiállítás bezárása.
- „ 26. A pannonnalmi ezredéves emlék ünnepe.
- „ 27. Lóverseny. Fogorvosok kongresszusa.
- „ 30. A zoborhegyi (nyitrai) ezredéves emlék ünnepe. Országos erdészeti gyűlés.
- „ 31. Országos erdészeti gyűlés. Az élőméhek kiállításának bezárása.

HIREK.

100 forint a kispesti szegényeknek.

Kispest község nagytekinetű Előjáróságának! Az örömmünnepeben, melyet Kispest község huszonöt éves fennállása emlékére rendezett, szíves meghívásuk folytán szerencsénk volt részt vehetni. Midőn e meghívásukért köszönetünket fejezzük ki, fölkérjük a nagytekinetű előjáróságot, hogy az ide mellékelte 200 — kettőszáz koronát Kispest szegényei közt szétosztani sziveskedjék. Budapesten, 1896. augusztus hó 11-én. Kiváló tisztelettel Budapest-Sz.-Lőrinczi helyi érdekű vasut. Barcza s. k. Szirmai s. k.

Kitüntetett kispesti munkás.

Megemlékeztünk e lapok hasábjain annak idején *Madar* József, kispesti munkásról, ki szabad idejét és megtakarított pénzét négy esztendőn keresztül arra fordította, hogy a kiállításra egy disz-szekrényt készített a hazai asztalos iparnak a külföldi iparral való versenyképessége érdekében. A valóban remek műről, elmondottuk már mi dicséretünket s jelenleg csak arra a kitüntetésre hivatkozunk, melyben az ideglenes kiállítás zsürije *Madar* József munkáját részesítette, odaitélvén a magyarországi segédmunkások dicsőségére a második díjat 10 drb. aranyat. Az első díjat Páris vitte el, míg a másodikikat magyar iparos községünk e törekvő, szép tehetségű munkása, kire ezek után szép jövő vár. Mi, kik az intelligens iparos osztályban, azok erkölcsi és ipari törekvéseiben látjuk a jövő Magyarországot, őszinte szívvel gratulálunk *Madar* József kitüntetéséhez,

ki nemcsak a magyarországi segéd munkásokra hozott dicsőséget, de annak a községnek is, melyben szeretett családjával szerényen meghúzódva, a hazai ipar érdekében áldozatokat hozva, kitartó szorgalommal munkálkodott.

Merényletek a vasut ellen.

A tulhajtott izgatások, hogy milyen végletekre ragadják az embereket leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy nem átalja némely megmondhatatlan hitvány ember, a helyi érdekű vasut ellen merényletet elkövetni. Az illető leketlen gazember nem gondolja meg, hogy bűnös cselekménye által nem a vasuton boszulja meg magát, hanem a vasuton utazó közönségen. Mert míg a vasut kisiklása a társaságnak csak anyagi kárt okozhat, addig a közönség körében száz meg száz ember életét és testi épségét veszélyezteti, kockára teszi sok szegény családnak egyetlen kenyér keresőjét. Augusztus 8-án este 9 órakor a Deutsch-féle gyár és az illatos árok előtt erősítették bűnös kezek olyan vaspántokat a sínekre, melyeket ha Szkalcsky vonatfelügyelő észre nem vesz és el nem távolít, nagy szerencsétlenségnek lehetnek volna okozói. Nemcsak az előljáróság, csendőrség és rendőrség, hanem az egész közönségnek kötelessége éber figyelemmel kísérni a gaz merénylőket, hogy kézre legyenek kerithetők s megvetéssel dobassanak oda az igazságszolgáltatás jól kiérdemelt kezének.

A nagy omnibusz küldöttség.

Hetek óta hirdette Ács László, hogy roppant küldöttséget vezet a miniszter elé, legkevesebb ötszáz embert. Szombaton azután Szandalicsnál megállapodtak abban, hogy hétfőn mennek. Mivel azonban a miniszter kedden fogadott, így hát lőn vasárnap nagy dobolás, hogy a nagy küldöttség kedden megyen. Dobolni kellett ezt, mert hát olyan roppant sok embernek, hogy adassék ez másként tudtára. A nagy keddből azonban kis kedd lett, az ötszáz emberből 4 ember szóval négy ember. Valának pedig ők négyen a nagy férfiak: Ács László, Szabó János és két gyári munkás. A budapesti lapoknak pedig beadták a hirt, hogy 100 tagu küldöttség tiszteletet a miniszternél. No lám a bíró magát 97 embernek számítja már. Adja majd még olcsóbban is. Azt is mondták, hogy az omnibuszokra nagy szükség van, mert a vasut nagyon drága. Ez is olyan igaz, mint hogy százan voltak a küldöttségben. Hát kinek drága még most is a vitelbér? Hiszen ennél már olcsóbb árban csak nem kívánja senki sem a vitelbérek megállapítását. Nagyon kár még most is erőlködni. Elég lesz már a sok hú-hóból, mert a közönség már is csömömlésig van vele.

Uj gyár.

Storandt Vilmos és társa a Lajos-mízei vasut szent-lőrinczi állomásával szemben egy új gyár létesítésére kértek engedélyt. A helyszíni tárgyalás f. augusztus hó 19-ik napjának d. e. 10 órájkor fog megtartatni. Ezen új gyárban az ugynevezett fehér szurkot fogják gyártani, mely a serfőzéshez szükséges, s melynek előállítása minden füst, korom, egészségtelen és kellemetlen szag előidézése nélkül történik.

Betegsegélyző pénztár.

Az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetében való segélyezéséről alkotott törvény megengedi, hogy mindazon ipartestület, melynek tagjainál összesen kétszáznál több segéd munkás (segéd és tanonc) foglalkoztatva van, ipartestületi betegsegélyző pénztárt alakíthat. Tekintve, hogy a kispesti ipartestület ezen követelménynek megfelel, elérkezettnek látjuk az időt arra nézve, hogy ezen betegsegélyző pénztár felállítása tárgyában szükséges intézkedések megtételére az illetékes körök figyelmét felhívjuk.

Kilépés az ötös bizottságból.

Weckinger József polgártársunk annak kijelentésére kért föl benünket, hogy a vasut elleni sztrájk ötös-bizottságába akarata ellenére lett beválasztva és miután a vasuti igazgatóság véleménye szerint elég kedvezményt nyújtott, az ötös bizottság kebeléből kilép, mely elhatározásáról értesítette Ács Lászlót.

Királyszobor az állami vasutaknál.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a millenium emlékére elkészítteti a király mellszobrát a budapesti nyugoti pályaház udvari váróterme számára. A kereskedelmi miniszter már meg is adta hozzá a jóváhagyást. A szobrot Zala György készíti el karrarai márványból.

»Reform« Kispesten.

A budapesti »Reform« betegsegélyző egyesület Kispesten fiók egyletet állított föl. A fiók intézet megválasztott orvosai: dr. Burger Manó, dr. Sarudy Endre és dr. Edelman József. Főorvossá: dr. Nagy Károly kiváló községtisztviselő orvosunk lett egyhangulag megválasztva. Ajánljuk az egyesületet a közönség figyelmébe.

A Kőbányai borgazdaság.

A közéletmezősi és közigazgatási bizottság s a tanács előterjesztése alapján a főváros közgyűlése annak idején elhatározta, hogy a kőbányai homokszőlő telepen borgazdaságot és borvásárt létesít. A belügyminiszter a napokban érkezett leiratában értesítette a főváros közgyűlést, hogy az említett határozatot jóvá nem hagyhatja, egyrészt, mert a főváros feladata körén kívül állónak tartja a borgazdasággal való foglalkozást s másrészt, mert a költségfedezet sem kielégítő.

Czégváltozás.

A Budapesten évek óta fennálló Reich és Lázár gabona- terménybizományi czég Lázár Gábor az egyik czégtagnak kilépése folytán, mint egy hozzánk beküldött körlevélből látjuk, megváltoztatta a czéget. Az üzletben maradt czégtag Reich Jenő, a gabona- és a terménybizományi üzletet, valamint a tulajdonát kepező kispesti vegyészeti gyárat Reich Jenő és társa ujonnan bejegyzett czég alatt változatlanul folytatja.

Az előljáróság figyelmébe.

A veszett ebek garázdálkodása folytán szigorú intézkedést tett legutóbb a főváros tanácsa. Hirdetményileg figyelmeztette az eb-tartókat, hogy kutyáikat az utcára szájkosár nélkül ne vigyék ki. A ki ez ellen vét, azt szigoruan megbüntetik. Azonkívül utasította a gyepestert, hogy embereit minél gyakrabban küldje be a városba és a szájkosár nélkül kóborló kutyákat irgalmatlanul fogdossa össze. E hirdetményt ajánljuk az előljáróság figyelmébe hasonló intézkedések czéljából, mert nálunk, hol annyi kivert eb kóborol az utcákon kívánatos az ilyenmű eljárás foganatosítása, annál is inkább, mivel Szent-Lőrinczen veszett ebmarás már tényleg történt és így vétkes könnyelműség lenne a második hasonló esetet bevárni.

A Cséry család adománya.

Mult számunkból véletlenül maradt ki az a mindnyájunkra kellemesen ható hír, hogy a Cséry család a népünnepély költségeire 100 frtot küldött. A nemes tett önmagát dicséri.

A szent-lőrinczi »Népliget« megnyitása.

Az a kis erdőrésztlet, melyet dr. Bókay család engedett át a lőrinczi közönség szórakozó és sétahelyül és mely »Népliget« elnevezést nyert, f. hó 9-én vasárnap lett ünnepélyesen megnyitva. Az idő is kedvező volt, melynek folytán szép Közönség gyűlt össze az ünnepélyes megnyitásra. A jökedvet a cigány édes-bús nótái és Schober kitünő borai emelték. A sétahelyen elrendezett padok sok szerelmi légyottnak lesznek bizonyára tanui, mit irigyelhetünk mi kispestiek, kik ilyen kedves helylyel nem bírunk. A lőrincziek tehát dicsekedhetnek olyannal, a mi nekünk nincs: azzal a szép ligettel, mely mindenkor kellemes szórakozást nyújt.

A vasárnapi politikai közgyűlés.

Mint látjuk nagyon érdekesnek ígérkezik Helfy Ignác képviselő és a budapesti 48-as függetlenségi kör vagy száz tagja érkezik Kispestre.

Katonai lóvásár.

A hadsereg lószükségletének fedezése végett Szabad-Szálláson szeptember 15-én, Kalocsán 17-én, Czepléden 30-án és Nagy-Kőrösön október 2-án katonai lóvásár fog tartatni. Alkalmos minden szilárd testalkatú, jó mozgást és kitartást ígérő 4 egész 7 éves és legalább 158 centiméter magas ló. A megvett lovak azonnal a helyszínén átvételnek és készpénzben kifizettetnek.

Reformátusok közgyűlése.

Vasárnap délután a községház tanácstermében törték a fejüket református polgártársaink azon, honnan lehetne az innen-onnan kész templomot kifizetni, mikor egy krajczárjuk sincsen. Nem igen sok mód között kínálkozván választás, kölcsön fölvetelében reménykednek. A községházterti két telket is szeretnék eladni 3000 frtért, csak venné meg valaki. Bizony bizony nagy küzdelmekkel szedik össze a garasokat a reformátusok épen úgy, mint a katolikusaink. No de jó az isten, majd segít rajtunk. Minden esetre nem ártott volna egy kissé több előre látás és kevesebb sietség. Lám a kik olyan nagy hangon siettették az építés megkezdését és olyan nagyon kiabáltak, hogy majd előteremtik ők a pénzt, most mikor elérkezett az idő még a gyűlésre sem mennek el. Pénz előteremtés helyett, egész harangokat szí vissza egynémelyik nagytorokú úr.

Eljegyzések.

Kaltenecker Károly községi rendőr Kispesten eljegyezte Frastaczky Erzsébetet esztergomvármegyei Farnadról.

A zárlat megszűnt.

A szarvasmarhák között kiütött száj- és körömfájás folytán Monoron a zárlat elrendeltetett. Mint értesültünk a száj- és körömfájás a szarvasmarhák között már megszűnt és a f. hó 16-án tartandó monori nagy állatvásárra a szarvasmarhák is felhajthatók.

Csolnakázó részvény-társaság.

Az omnibusz részvény-társaság megalakulásával kapcsolatban, mint halljuk csolnakázó részvény-társaság is alakul, mely utóbbinak czélja az esős idők alkalmával a főutcán és Felső Kispeszt utcáin támadt vadvizeken való közlekedést fentartani, mivel nevezett utcákon esős idő után ember gyalogszerrel, sok helyen pedig még a szekér is képtelen áthatolni. Mivel a csolnakázó részvény-társaság megalakulása sok időbe, a csolnakok előállítása pedig még több pénzbe kerül, ajánljuk a községtisztviselőnek, hogy könyörületességből töltesse föl a nevezett helyeket s kocsis járó utakat, mert ez előbb való kérdés egészségi tekintetből is, hogy járható utaink legyenek, mint a házszámzás és utca elnevezés, melyet már szerényen eszközölnek, vagy az omnibusz részvény-társaság.

Egyetértés.

Férj: Huszonöt esztendeje, hogy együtt élünk a feleségemmel, mégis csak egyszer történt meg velünk, hogy akarunk egy dologban találkozott. A multkoriban kigyuladt fejünk fölött a ház és akkor a feleségem is, én is elsőnek akartunk kijutni az ajtón.

Meghívó.

Az Erzsébetfalvai I. Munkás-Önképző-Egylet f. é. augusztus hó 15-én, (Nagy-Boldogasszony napján) a »Korona«-vendéglő összes helyiségeiben saját könyvtára javára, az Erzsébetfalvai Polgári Dalkör és a kispesti dalárda szives közreműködésével díjtekedobás, tombola, világpósta, dal- és szavalt, műkedvelői előadás és táncszal egybekötött kedélyes estélyt rendez, melyre t. Czimedet és b. családját tisztelettel meghívja a képzőbizottság. Műsor: A szavaltokról, valamint a kispesti és az Erzsébetfalvai Polg. Dalkör felváltva énekelendő szép dalairól stb. részletes műsorról az ünnepély napján szolgál a képzőbizottság. Este 7 órakor színi előadás. Színpadra kerül: Süketnek kell lenni. Bohózat I felvonásban. A műsor kezdete 1/2 órákor. Műsor után táncz.

A főszolgabíró csokra.

Több előfizetők kérdést intéztek hozzánk, hogy azt a szép csokrot, melyet a község jubileuma alkalmából Kispest közönsége nevében adtak át a köztisztviselőnek és szeretetben álló főszolgabírónak, ki ajánlotta föl. Itt nevezzük meg tehát az illetőt, ki inkognitóban óhajtott maradni: Weckinger József személyében, ki a főbíró iránt tisztelőnek kívánt kifejezést adni, midőn a csokrot felajánlva a kispesti közönségnek azt ily módon kívánta átnyújtani.

Korcsmárosaink panasza.

Nagy az elkeseredés korcsmárosaink között a pénzügyigazgatóság azon intézkedése miatt, hogy a szatócs-üzletekben engedélyt ad palackbor és palack-sör elárúsítására akkor, midőn a korcsmárosok a magas regalet kénytelenek fizetni. Tény, hogy az előjáróság nagyon bőkezűen véleményezi az italelárúsítási jog és engedély kiadhatóságát és nem gondolja meg azt, hogy ezzel a korcsmárosoknak okoz kárt, kik első sorban jogosultak az ital mérésére, de ezzel kapcsolatban elég borsos a regale illetékük is. Jóakarattal hívjuk föl e körülményre az előjáróság figyelmét, kérve ezen égető kérdés mielőbbi megoldását, mert a mi jogos panasz, az elől nem zárkozik el az a testület, mely az igazság védőjeként és szószólójaként szerepel a község erkölcsi és anyagi érdekeinél.

Születések

(1896. július 30-tól aug. 14-ig)

311. Velbász Imre r. k. 312. Joós Imre r. k. 313. Szabó Ilona r. k. 314. Maly Mária ág. ev. 315. Mákosi Dénes r. k. 316. Balázs János r. k. 317. Póli Nándor r. k. 318. Fonáczy Péter r. k. 319. Müller János r. k. 320. Plachtovics Jolán r. k. 321. Ullmann Mór izraelita. 322. Lebengut György r. k. 323. Bánkay Gellért gör. kel. 324. Tuska Mátyás r. k. 325. Gaál Etelka ág. ev. 326. Gauszka Rozália r. k. 327. Longa Antal r. k. 328. Frey László r. k. 329. Goldmann Béla izr. 330. Zsák Mihály r. k. 331. Kilián András r. k. 332. Gyömörei Ilona r. k. 333. Ádám Balázs r. k. 334. Pelsóczy Zsuzsanna r. k. 335. Truckenbród Teréz r. k. 336. Erdélyi Mária ev. ref. 337. Hajdu Erzsébet r. k. 338. Sperla Mihály r. k. 339. Karkosiák Lőrinc ág. ev. 340. Bencsik Ilona r. k.

Halálozások

(1896. július 30-tól aug. 14-ig)

184. Szabó Ferenczné. 185. Lakits Mária. 186. Maly Mária. 187. Rák Gizella. 188. Szuter István. 189. Szalay Károly. 190. Bigelbauer Béla. 191. Paulik Lajos. 192. Manger Mihály. 193. Grubmüller Ilonka. 194. Brabecz Mária. 195. Horváth Erzsébet. 196. Farkas Sándor. 197. Vargha Mária. 198. Choma János. 199. Jancsik Ede. 200. Nyakacska Kornél.

Szerkesztői üzenetek.

F. L. Hogy mulatsz? Nem fogsz kudarcot vallani.

S... »Ősz« című cikkét a legközelebbi számban hozzuk. — A többi mellékes.

KISPESTI SZINHÁZ.

Szombaton 1896. augusztus hó 15-én:

ÜDVÖSKE.

(La mascotte.) vagy a szép púlykapásztornó.

Vasárnap, augusztus 16-án:

ARANY LAKODALOM.

Waldner Dezső

órás és aranyműves

Budapest, Nefelejts-utca 15. szám.

Ajánlja kitűnően szabályozott **óráit vasuti szolgálatra** a legújabb Lonsiner-Remontoir és több szerkezetekben, a legjutányosabb árakon **→ részletfizetésre is.** ←

Dús választéku raktár

ARANYMŰVES KÉSZÍTMÉNYEKEL, melyek a legújabb minta szerint gyárilag készülnek.

Postamegrendelések 10 frton felül bérmentve és 3 nap alatt visszavétnék.

4-12

FELTŰNŐ!!!

Párisi petroleum-
izzófény-hüvelyek.

Minden hüvely 15 kr.

Szabadalmazva minden iparállamban.

Minden darab több hétre fehér világítást ad.

Legnagyobb világító-erő legjobb petroleum-fogyasztással.

Nincs korom! Nincs szag! A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég.

A hüvely úgy a mint van, bele lesz dobva a petroleum-tartóba és 2 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha a petroleum kiégett, több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. Az első esetben figyelni kell, hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expedíáltnak.

Magyarország egyedüli elárúsítója:

BRAND A. 4-10

Budapest, IV., Kalap-utca 15.

T. cz.

Miután kilátás van arra, hogy az idén jó szőlő termés lesz és sok bor van raktáron a következő leszálított árak mellett mérem:

Bösingi 94-es asztali fehér bor 40 helyett 35 kr. Schiller bor 26 kr. literje.

Számos megrendelésért esedez.

5 palacktól kezdve, kívánatra, házhoz is szállítok.

Tisztelettel

KRAKAUER MÓRNÉ 3-3

Kispesten,

a Fő-utca és Üllői-út sarkán.

Gyógyszertár átvétel.

T. cz.

Van szerencsém a m. tisztelt közönségnek becses tudomására hozni, hogy HACKEL JÓZSEF belügyminiszteri engedéllyel Szent Lászlóhoz címzett

gyógytárát

reám ruházta.

Igyekezni fogok a gyógyszertárt a legrovideb idő alatt teljesen renoválni.

kiváló tisztelettel

Beretvás Tamás,
gyógyszerész.

Három telek a község-ház és vasut közelében eladó.

Értesítés nyerhető:

Kispesten,

Nagy Sándor-utca 395.
szám alatt.

5-5